

POSTANOWIENIE

Dnia 1 października 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **J. G.**,

skazanego za czyn z art. 279 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 1 października 2021 r.,

w trybie art. 535 § 3 k.p.k., kasacji obrońcy skazanego od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 19 lutego 2021 r., sygn. akt IX Ka (...), zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w G. z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt. II K (...),

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;
2. zwolnić skazanego J.G. od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, obciążając nimi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w G. z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt. II K (...), J.G. został uznany za winnego czynu z art. 279 § 1 k.k., za który wymierzono mu karę roku pozbawienia wolności i karę grzywny w wymiarze 150 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych (pkt 1), oraz czynu z art. 278 § 1 k.k., za który wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności i karę grzywny w wymiarze 100 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych (pkt 2). Kary jednostkowe zostały połączone i wymierzono J. G. karę łączną roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 3) oraz karę łączną grzywny w wymiarze 200 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych (pkt 4). Orzeczono wobec J. G. także obowiązek naprawienia szkody (pkt 5).

Apelację od powyższego wyroku wniosła obrońca J. G., która zaskarżyła go w całości i zarzuciła:

„1. popełnienie błędów w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę wyroku, mających wpływ na jego treść a polegających na stwierdzeniu, że oskarżony dopuścił się czynów zarzucanych mu w akcie oskarżenia mimo istnienia poważnych wątpliwości w tym względzie wynikających z zeznań wszystkich świadków przesłuchiowanych w sprawie, nie wyłączając przy tym zeznań pokrzywdzonych, a mianowicie i przede wszystkim J. S., K. R., jak także M. S., którego Sąd Rejonowy, bez przekonywujących przyczyn uznał również za pokrzywdzonego w sprawie, a nadto

1. rażąco niewspółmierność wymierzonej oskarżonemu kary:

1. pozbawienia wolności wynikającej z niezastosowania przy wymierzaniu tej kary rozważenia zasady stosunkowości możliwości zawieszenia kary,

2. grzywny wynikającej z nieuwzględnienia przy jej wymierzaniu aktualnego stanu materialnego oskarżonego”.

Na podstawie powyższych zarzutów obrońca wniosła „o zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie oskarżonego od obu zarzutów opisanych w akcie oskarżenia, jak również o przyznanie obrońcy oskarżonego, działającemu z urzędu wynagrodzenia za spełnione czynności przed Sądem II instancji”.

Po rozpoznaniu tej apelacji Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 19 lutego 2021 r., sygn. akt IX Ka (...), zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że doprecyzował opis czynów poprzez wskazanie, że w ramach czynu z pkt 1 J. G. współdziałał z K. C., a w ramach czynu z pkt 2 z P. D. (pkt I.1) i zmodyfikował obowiązek naprawienia szkody (pkt I.2), w pozostałym zakresie utrzymując zaskarżony wyrok w mocy (pkt II).

Kasację od wyroku Sądu Okręgowego wniósł obrońca skazanego, zaskarżając ten wyrok w całości i formułując następujące zarzuty kasacyjne:

„I. naruszenie przepisów prawa procesowego tj. art. 518 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. poprzez niezastosowanie i nieuchylenie przez Sąd II instancji wyroku Sądu Rejonowego w G., II Wydział Karny z dnia 23.01.2020 r., w sprawie o sygn. akt II (...), w sytuacji zaistnienia bezwzględnej przesłanki odwoławczej polegającej na wyjściu przez Sąd I instancji poza granice aktu oskarżenia, co doprowadziło do niezasadnej zmiany, a w pozostałej części utrzymania w mocy wyroku Sądu I instancji, zamiast umorzenia postępowania na podstawie z art 17 § 1 pkt 9 i 10 k.p.k., ewentualnie uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania”.

Ponadto, „z daleko posuniętej ostrożności procesowej” obrońca wskazał na naruszenie:

„II. art. 518 k.p.k. w zw. z art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez nierozpoznanie zarzutu naruszenia prawa procesowego tj. art. 7 k.p.k. podczas gdy apelacja w swojej treści jednoznacznie wskazywała, iż skarżący kwestionuje wiarygodność K. C., P. D., J. S. oraz J. K. R. powodującą w konsekwencji błąd w ustaleniach faktycznych poczynionych przez Sąd I instancji, a tym samym wydanie niezasadnego orzeczenia przez Sąd II instancji, zamiast uniewinnienia oskarżonego lub uchylenia wyroku i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania,

III. art. 518 k.p.k. w zw. z art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. poprzez nierozpoznanie zarzutu naruszenia prawa procesowego tj. art. 410 k.p.k. podczas gdy apelacja w swojej treści jednoznacznie wskazywała, iż skarżący kwestionuje ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji w kontekście pominięcia dowodów i wniosków z nich płynących wskazujących na brak sprawstwa oskarżonego, co doprowadziło do wydania błędnego rozstrzygnięcia przez Sąd II instancji, zamiast uniewinnienia oskarżonego lub uchylenia wyroku i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania,

IV. art. 518 k.p.k. w zw. z art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 438 § 1 pkt. 3 k.p.k. poprzez rażące naruszenie art. 438 § 1 pkt 3 k.p.k. polegające na pominięciu istotnych okoliczności faktycznych wynikających ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w zakresie wewnętrznie sprzecznych zeznań świadków oraz informacji płynących z dokumentów, co doprowadziło do wydania

niezasadnego rozstrzygnięcia, zamiast warunkowego zawieszenia orzeczonej względem J. G. kary pozbawienia wolności”.

Dodatkowo, „z daleko posuniętej ostrożności procesowej, w przypadku nieuwzględnienia naruszenia przepisów prawa procesowego oraz bezwzględnej przesłanki odwoławczej” obrońca zarzucił obrazę:

„V. art 518 k.p.k. w zw. z art 433 § 1 k.p.k. w zw. z art 438 § 1 pkt 4 k.p.k. poprzez niewłaściwe rozpoznanie zarzutu naruszenia art 438 § 1 pkt 4 k.p.k. polegające na pominięciu istotnych okoliczności faktycznych i orzeczenia rażąco wygórowanej kary łącznej 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności w porównaniu ze współoskarżonymi, którym Sąd I instancji za tożsame czyny i o wiele bogatszą kartę karną warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonych kar, co doprowadziło do wydania niezasadnego rozstrzygnięcia, zamiast warunkowego zawieszenia orzeczonej względem J. G. kary pozbawienia wolności”.

Mając na względzie powyższe zarzuty obrońca wniósł o „uchylenie wyroku w całości i uniewinnienie J. G., ewentualnie uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania”. W kasacji zawarto także wniosek o wstrzymanie wykonania zaskarżonego wyroku.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Okręgowej w W. wniósł o jej oddalenie jak oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się bezzasadna w stopniu oczywistym, co pozwoliło na jej oddalenie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

W odniesieniu do pierwszego z zarzutów kasacyjnych, należy wskazać, że nie zachodzi w tej sprawie bezwzględna przyczyna odwoławcza w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela (art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k.), ani w postaci braku wniosku o ściganie lub stosowanego zezwolenia na ściganie (art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k.). Zarówno kradzież, jak i kradzież z włamaniem stanowią tzw. przestępstwa względnie wnioskowe, co oznacza, że wniosek o ściganie jest wymagany wyłącznie w sytuacji, gdy pokrzywdzonym jest osoba najbliższa (por. art. 278 § 4 k.k. oraz art. 279 § 2 k.k.). Taka sytuacja w niniejszej sprawie nie występuje. J.G. nie jest także osobą,

co do której wymagane jest uzyskanie zezwolenia na ściganie w myśl art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k.

Odniesienie się do bezwzględnej przesłanki odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k. warunkowane było powołaniem tego przepisu w treści zarzutu. Jednakże z uzasadnienia kasacji wynika, że obrońca wskazuje wyłącznie na okoliczność w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela – wyjścia poza granice aktu oskarżenia poprzez rozszerzenie kręgu osób pokrzywdzonych w toku postępowania sądowego. Taka okoliczność nie stanowi przywołanej bezwzględnej przyczyny odwoławczej. W orzecnictwie Sądu Najwyższego słusznie wskazuje się, że nie dochodzi do naruszenia tożsamości czynu i wyjścia poza granice oskarżenia w przypadku pewnych modyfikacji czy to sposobu działania sprawcy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 sierpnia 2017 r., V KK 172/17), czy formy opisu czynu lub kwalifikacji prawnej (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2016 r., V KK 122/16), czy też właśnie opisu czynu odnośnie do instytucji lub osoby pokrzywdzonej, albowiem nie ma ona żadnego wpływu na zachowanie tożsamości między czynem zarzucanym a przypisanym oskarżonemu, jeśli obiektywnie jest to ten sam czyn (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 marca 2013 r., V KK 394/12). Sąd Najwyższy w niniejszym składzie aprobuje to stanowisko. To, że J. G. został oskarżony o popełnienie czynu z pkt. I na szkodę wyłącznie J. S., a przypisano mu ten sam czyn, ale popełniony na szkodę J. S. i M. S., nie stanowi wyjścia poza granice oskarżenia. Taka jest rola sądowego postępowania rozpoznawczego, aby w razie potrzeby precyzować okoliczności zawarte w skardze oskarżycielskiej. Należy więc stwierdzić, że podnoszona okoliczność nie tylko nie jest bezwzględną przyczyną odwoławczą, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k., ale w ogóle naruszeniem prawa, w tym rażącym, o którym mowa w art. 523 § 1 k.p.k.

Rozpoznając apelację Sąd odwoławczy odniósł się do kwestii modyfikacji kręgu osób pokrzywdzonych słusznie podkreślając, że już w ramach pierwszego przesłuchania J. S. wskazywał, że skradziono także rzeczy M. S. (k. 71 akt II KK (...)), który następnie, przesłuchiwany jako świadek, samodzielnie wskazał na kradzież dwóch wiertarek, szlifierki i pilarki (k. 72v akt II KK (...)).

Za chybione należy także uznać zarzuty rażącej obrazy prawa procesowego, wskazane w punktach II-IV kasacji. Kontrola odwoławcza została przeprowadzona w sposób wnikliwy i rzetelny, a uzasadnienie wyroku Sądu odwoławczego jest szczegółowe i prawidłowe merytorycznie. Sąd Okręgowy odniósł się do oceny każdego z dowodów osobowych, na które wskazano w treści zarzutu z pkt II kasacji. Szczególnie wnikliwej kontroli poddano ocenę depozycji procesowych składanych przez K. C. i P. D., którzy byli współsprawcami przestępstw popełnionych przez J. G.. Niewątpliwie podstawą ustalenia winy i sprawstwa J. G. były wyjaśnienia K. C. (k. 121-126 akt II K (...)), które ten konsekwentnie potwierdzał a następnie zmienił swoją postawę procesową występując już w roli świadka na rozprawie w sprawie skazanego (k. 154-157 akt II K (...)), a także przyznanie się do kradzieży motocykla przez P. D. (k. 122-123 akt II K (...)). Dokonana w uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego kontrola tych depozycji została przeprowadzona prawidłowo zarówno co do ich treści, jak i w kontekście zmiany postawy procesowej. Sąd Okręgowy w sposób przekonujący wyjaśnił, dlaczego zeznając na rozprawie w sprawie skazanego obaj świadkowie zmienili swoją postawę procesową i albo zasłaniali się niepamięcią, albo negowali swe wcześniejsze wyjaśnienia. W ocenie Sądu Najwyższego w tym zakresie przeprowadzona kontrola odwoławcza spełnia wymogi art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 lub art. 410 k.p.k.

Prawidłowej kontroli odwoławczej została poddana także ocena zeznań pokrzywdzonych. W sposób godny akceptacji Sąd odwoławczy odniósł się do kręgu osób pokrzywdzonych, w tym do własności skradzionych przedmiotów, jak i rozliczeń pomiędzy J. S. i A. P.. Prawidłowo skontrolowano także ocenę dowodu z zeznań K. R., w szczególności w kontekście powzięcia informacji o sprawcy kradzieży motoru od brata skazanego. Z uzasadnienia Sądu Okręgowego jasno wynika, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy tworzy spójną całość, dowody z pierwszych wyjaśnień K. C. korespondują z zeznaniami pokrzywdzonych, podobnie jak przyznanie się do kradzieży przez P. D., a jedynym dowodem stale odosobnionym są wyjaśnienia skazanego J. G..

Oceniając przeprowadzoną kontrolę odwoławczą należy uznać, że wynika z niej słuszny wniosek, iż Sąd Rejonowy orzekał na podstawie całokształtu materiału dowodowego i nie dopuścił się obrazy art. 410 k.p.k. Obrońca nie wskazuje, jakie

konkretnie dowody miały zostać pominięte przez Sąd Rejonowy, co niesłusznie zaaprobował Sąd odwoławczy, i jakie okoliczności korzystne dla skazanego miałyby z nich wynikać. Nie można przecież uznać za pominięcie dowodu tego, że Sąd nie dał mu wiary, należycie uzasadniając swoją ocenę.

Niezależnie od poczynionych powyżej uwag trzeba stwierdzić, że w zarzutach z punktów od II do IV obrońca w rzeczywistości podjął próbę zakwestionowania ustaleń faktycznych. Przemawia za tym sposób sformułowania uzasadnienia kasacji, w którym autor wylicza określone okoliczności dotyczące oceny dowodów i ustalania faktów, jedynie wzmiankując na początku kwestię nierzetelności kontroli odwoławczej. Zastosowane wyliczenia sugerują, że skarżący nie tyle próbuje przekonać Sąd Najwyższy, że Sąd odwoławczy naruszył określone przepisy prawa, ale kwestionuje ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji i polemizując z nimi forsuje wersję korzystną dla skazanego, co na etapie postępowania kasacyjnego nie jest dopuszczalne.

Wypada też zauważyć, że w odniesieniu do ustaleń faktycznych i postępowania dowodowego apelacja zawierała wyłącznie jeden zarzut – zarzut błędu w ustaleniach faktycznych. Tym samym błędne jest stawianie w kasacji zarzutu nierzetelnej kontroli odwoławczej mającej polegać na nierozpoznanie zarzutu apelacyjnego obraz art. 7 k.p.k. czy 410 k.p.k., podczas gdy takich zarzutów w apelacji nie było. Pomimo tego w ramach kontroli instancyjnej Sąd odwoławczy wypowiedział się tak w przedmiocie ustaleń faktycznych, jak i będącej ich podstawą oceny dowodów. Powyższe świadczy o tym, że przeprowadzona kontrola odwoławcza była w pełni rzetelna.

Niezasadny w stopniu oczywistym jest także zarzut V kasacji. Sąd Okręgowy w sposób wnikliwy, szczegółowy i poprawny merytorycznie rozpoznał zarzut apelacyjny rażącej niewspółmierności kary. Uzasadnienie w pkt 3lp.2 zawiera zarówno związane teoretyczne rozważania co do istoty zarzutu z art. 438 pkt 4 k.p.k., jak również odniesienie się do dyrektyw wymiaru kary, w szczególności stopnia społecznej szkodliwości czynu, problematyki dobra chronionego, pobudek działania skazanego. Sąd Okręgowy dokonał także kontroli możliwości i zasadności zastosowania względem J. G. instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności, biorąc pod uwagę m.in. treść aktualnej na czas orzekania

karty karnej i rzeczywistą prognozę kryminologiczno-społeczną. Wypowiedział się również w przedmiocie uwzględnienia sytuacji majątkowej skazanego w kontekście orzeczenia kary grzywny. Wreszcie, wskazał na zasadę indywidualizacji odpowiedzialności karnej wobec prób porównywania sankcji karnej orzeczonej w stosunku do J. G. z karami orzeczonymi wobec osób z nim współdziałających.

Podsumowując, analiza akt sprawy prowadzi do wniosku, że nie doszło w ramach tego postępowania ani do zaistnienia bezwzględnej przesłanki odwoławczej, ani żadnego ze wskazanych w kasacji rażących naruszeń prawa.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna, toteż niecelowe było rozpoznawanie zwartego w niej wniosku o wstrzymanie wykonania orzeczenia.

Rozstrzygnięcie o kosztach uzasadnia art. 624 § 1 k.p.k. Zwalniając skazanego od kosztów sądowych za postępowanie kasacyjne, Sąd Najwyższy kierował się przede wszystkim względami słuszności.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.